

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/2850-1
Saksbehandler Hilde Eliassen Weidemann

Utvalg	Møtedato
Oppvekst- og utdanningsutvalget 2023 - 2027	06.05.2025
Helse- og omsorgsutvalget 2023 - 2027	06.05.2025
Kommunestyret 2023 - 2027	15.05.2025
Flerkulturelt utvalg 2023 - 2027	05.05.2025

Bosetting av flyktninger 2025. Status første kvartal.

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Saken tas til orientering.

Vedlegg

Kommuneplanen

Kommuneplanens samfunnsdel. Livsmestring i alle faser – Være et levende, likestilt, inkluderende og mangfoldig lokalsamfunn.

Forebyggende plan. Tverrfaglig samhandling. Alle barn gjennomfører skolegangen. Alle barn i alderen 7-18 deltar i minst en fritidsaktivitet. Alle foresatte deltar på foreldreveiledning.

Sammendrag

2025 er det fjerde året med ekstraordinære høye ankomster til Norge, og årsaken er at det fortsatt kommer mange fra Ukraina som søker om og får innvilget kollektiv beskyttelse. Prognosen (per april) for 2025 er at ca. 15 800 kommer til å søke om beskyttelse i Norge. Grimstad kommune vedtok å bosette 80 flyktninger i 2025 etter anmodning fra Integrerings- og Mangfoldsdirektoratet (IMDi). Ved utgangen av mars har kommunen sagt ja til å bosette 39 personer; 18 barn og 21 voksne. Av disse er 6 enslige mindreårige uten følgeperson, 2 fra Syria og 4 fra Ukraina. Av det totale ankomsttallet er det kun 3 personer som kommer fra andre land enn Ukraina. Bosettingen følger oppsatt plan og kommunen forventer at totalantallet for 2025 vil bli oppnådd.

Bosettingstempoet er lavere i år enn i de tre foregående årene, og det planlegges for ca. en bosetting per uke.

Arbeidet med bosetting og integrering av flyktninger går bra og følger oppsatt plan. Det har så langt gått fint å skaffe boliger. Det er gode resultater etter endt introduksjonsprogram og mange går ut i arbeid. Samtidig rapporteres det om utfordringer med å få ukrainere opp på et godt nok norsknivå på den tiden de har til rådighet, og at det er krevende å få nok kommunale språktrenings- og praksisplasser. Det er også en utfordring at det er fullt i barnehagene og det derfor ikke kan tilbys

barnehageplasser til de som blir bosatt etter søknadsfristen. SFO stenger i hele juli noe som fører til at deltakere i introduksjonsprogram må få ekstra fri fra programmet.

Fakta

2025 er det fjerde året med ekstraordinære høye ankomster til Norge, og årsaken er at det fortsatt kommer mange fra Ukraina som søker om og får innvilget kollektiv beskyttelse. Prognosen (per april) for 2025 er at ca. 15 800 kommer til å søke om beskyttelse i Norge, og fører til behov for et høyt bosettingsnivå i kommunene.

I kommunestyresak 24/18640 vedtok Grimstad kommune å bosette 80 flyktninger etter anmodning fra Integrerings- og Mangfoldsdirektoratet (IMDi). Status første kvartal er at kommunen så langt har bosatt/avtalt bosetting for 39 personer; 18 barn og 21 voksne. Av disse er 6 enslige mindreårige uten følgeperson, 2 fra Syria og 4 fra Ukraina. Av det totale ankomsttallet er det kun 3 personer som kommer fra andre land enn Ukraina. Bosettingen følger oppsatt plan og kommunen forventer at totalantallet for 2025 vil bli oppnådd.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Kommunen mottar integreringstilskudd i 5 år, bosettingsåret og de fire neste årene. Inkludert forventet bosetting i 2025 er det omtrent **650 personer innenfor femårsperioden**. Det usikre antallet skyldes at noen returnerer, men også at noen velger å komme tilbake igjen etter meldt retur.

	2021	2022	2023	2024	2025
Anmodet om	23	150	195	195	80
Faktisk bosatte	26	163	202	203	(80?)

Målet for femårsperioden er at flyktningene skal oppnå selvstendighet og et godt hverdagsliv i Grimstad gjennom deltakelse i arbeidslivet og samfunnslivet generelt. Etter fem år inngår de bosatte som ordinære innbyggere i kommunen.

Tilskudd	Bosettingsår	Sum
Integreringstilskudd	År 1 (2025)	250 500 (enslige voksne)
	År 1 (2025)	202 000 (voksne)
	År 1 (2025)	194 300 (enslige mindreårige)*
	År 1 (2025)	202 000 (barn)
Integreringstilskudd	År 2 (2024)	259 200
Integreringstilskudd	År 3 (2023)	184 300
Integreringstilskudd	År 4 (2022)	91 400
Integreringstilskudd	År 5 (2021)	74 000

*For enslige mindreårige flyktninger mottar kommunen et særskilt tilskudd i tillegg til integreringstilskuddet. For 2025 er tilskuddet kr. 1 059 100 til og med det året barnet fyller 16 år og kr. 667 900 fra og med det året barnet fyller 17 år. Tilskuddet utbetales til og med det året personen fyller 20 år. Tilskuddet utbetales kvartalsvis.

Ukrainere med kollektiv beskyttelse mellom 18 og 67 år har rett på opplæring i norsk i 1 år, og kommunen mottar et norsktilskudd per person på kr. 50 300. Dersom personen trenger utvidet

opplæring for å oppnå norskmålet sitt, får kommunen et ekstra tilskudd på kr. 29 700 for opplæring i ytterligere 6 måneder. Svært mange av deltakerne fra Ukraina mottar opplæring i 1,5 år.

For andre voksne innvandrere er det en tilskuddsordning for opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Tilskuddet utløses ved at det registreres et vedtak om opplæring, og satsen kommunen mottar avhenger av hvilket land personen kommer fra. Tilskuddet utbetales i 3 år og skal finansiere opplæring og avsluttende norskprøve.

Tilskuddsår	Lav sats	Høy sats
Persontilskudd år 1 (2025)	17 500	41 200
Persontilskudd år 2 (2024)	31 800	82 000
Persontilskudd år 3 (2023)	19 800	56 500

Vurderinger:

De statlige tilskuddene skal dekke kommunens utgifter til bosetting og integrering, barnehage- og skoletilbud, opplæring i norsk og samfunnskunnskap og deltakelse i introduksjonsprogram. For å sikre at så mange som mulig blir økonomisk selvstendige så raskt som mulig, er den kommunale innsatsen intensiv i starten. Tett og målrettet oppfølging fra de involverte tjenestene bidrar til at de som bosettes raskt får kommet i gang med opplæring og ulike integreringstiltak. På den måten vil de fleste bli økonomisk uavhengig, og den økonomiske situasjonen blir bærekraftig for kommunen på lang sikt. Bemanningen på de ulike tjenesteområdene holdes derfor oppe selv om det bosettes færre i år for å sikre at kommunen har brukt nødvendig kapasitet for å følge opp den enkeltes behov. Over 400 personer ble bosatt i 2023 og 2024 og innsatsen skal bidra til at alle som kan kommer i arbeid eller i utdanning.

Det er et tett og godt samarbeid mellom de ulike fag- og tjenesteområdene i kommunen, og det følges fortsatt opp med jevnlige statusmøter, såkalte Fot-i-bakken-møter, for å avdekke eventuelle utfordringsområder og å holde hverandre oppdatert.

Bosettingstempoet er lavere i år enn i de tre foregående årene, og det planlegges for ca. en bosetting per uke. Det har så langt gått fint å skaffe boliger, og det ser ut til at årets bosetting også skal gå greit med tanke på boliganskaffelser. Flyktningtjenesten, boligkontoret og jobbsentralen har jevnlige møter for å avtale bosettingsdatoer og behovet for boliger. Samarbeidet mellom aktørene er godt, og jevnlige møter og god infoflyt er viktige stikkord. Jobbsentralen har 2 ansatte som benyttes til å håndtere bosetting samt flyttinger hvis utleier velger å avslutte leieforhold. Jobbsentralen har også opplegg for deltakere som deltar på oppgaver rundt bosetting/flyttinger. Flyktningtjenesten følger opp med veiledning og andre nødvendige støttetiltak.

Kort tid etter bosetting blir flyktningene innkalt til oppfølging av flyktningshelsetjenesten. Det er noe etterslep etter høstens bosetting og en del personer bosatt i de foregående årene har fortsatt behov for tett oppfølging av tjenesten, så det meldes om at arbeidstrykket er høyt. Målet er at flyktningshelsetjenesten skal avhjelpe det ordinære helsetilbudet i kommunen i starten, og deretter overføre oppgaven til det ordinære helsetilbudet.

Den største kapasitetsutfordringen nå er at det er fullt i barnehagene, og det kan ikke tilbys barnehageplasser til de som blir bosatt etter søknadsfristen. Så langt er det kun bosatt 1 barn i barnehagealder. Dette fører til at en av foreldrene utsetter oppstart i introduksjonsprogram og norskopplæring til barnehageplass blir tilgjengelig.

For barneskolebarn får de ukrainske barna et innføringstilbud på Fjære skole, mens Jappa har innføringstilbudet for barn fra andre nasjonaliteter. Det er meldt om noen kapasitetsutfordringer på

enkelte trinn på nærskolene, slik at noen har blitt lengre enn planlagt i innføringstilbudet. For ungdomsskolene deles nå innføringstilbudet mellom Grimstad ungdomsskole og Holviga ungdomsskole av plasshensyn.

SFO stenger nå i hele juli noe som fører til at deltakere i introduksjonsprogram må få ekstra fri for å passe barna.

Barn i alderen 7-18 år får hjelp til å komme i gang med fritidsaktivitet som finansieres via integreringstilskuddet, og i første kvartal er det 72 barn som deltar på en fritidsaktivitet. I tillegg arrangeres svømmekurs for barna i samarbeid med Grimstad svømmeklubb, og i april deltar 20 nyankomne barn på svømmekurs.

Arbeidet med enslige mindreårige flyktninger (EM) ble redegjort for i sak 25/930-1. Alle EM er nå bosatt og følges opp i henhold til planlagt organisering, og arbeidet fungerer godt. Alle får tilbud om opplæring på voksenopplæringen inntil de får plass på videregående skole. Noen har begynt på forberedende opplæring for voksne (grunnskole) og vil bli deltakere på voksenopplæringen inntil de har tatt en avsluttende eksamen og kan gå videre til videregående skole.

På voksenopplæringen er det ved utgangen av mars 270 deltakere, 240 av disse er deltakere på norskkurs. Tilbudet er 22 timer opplæring i norsk i tillegg til obligatoriske kurs i samfunnskunnskap, digitale ferdigheter og foreldreveiledning. Full arbeidsuke for deltakerne er 30 undervisningstimer. Kursene gis som fulltidskurs på dagtid, og på deltid på kveldstid. Det er kontinuerlig opptak, og nye kurs startes 5-6 ganger per år. Norskprøven gjennomføres fire ganger per år. Siden gruppene er store og det er fulle kurs, dekker norsktilskuddet utgiftene til opplæringen.

NAV har ansvaret for introduksjonsprogrammet og ved utgangen av mars er det totalt 150 deltakere på introduksjonsprogram, 90 ukrainere og 58 fra andre nasjonaliteter. Alle går i norskopplæring i begynnelsen av programperioden, og deretter er det ulike tiltak og kurs som individuelt tilpasses blant annet arbeidspraksis, jobbsøkerkurs, sommerskole og praksis i skolenes ferier, med mer, slik at den enkeltes medbrakte kompetanse skal kunne komme til nytte i arbeid og/eller utdanning. Ca. 115 brukere følges opp av et eget jobbteam.

En del sårbare familier har særlige utfordringer, og språklige og helsemessige utfordringer gjør det vanskelig å finne rett arbeid for disse. For noen deltakere fra Ukraina er det ikke nok statlig finansiert norskopplæring før det forventes at de skal ut i arbeid.

NAV har behov for å bruke lønnstilskudd når flyktninger konkurrerer med etnisk norske om jobber. Nå er det kommet innstramninger som gjør at det blir mer utfordrende å få deltakerne i jobb. Det er mangel på kommunale praksisplasser og plasser til arbeidstrening, og her vil NAV informere mer om hvordan man kan løse dette med ulike støttetiltak mer systematisk i kommunale virksomheter.

Til tross for en del utfordringer, går samtidig mange ut i arbeid. Det private næringslivet er veldig gode på å både ta imot til praksis og lønnet arbeid. NAV har god erfaring med kurs for å lære om norsk arbeidsliv og lokalt arbeidsliv i samarbeid med Avigo, og har også et godt samarbeid med næringsforeninger.

Konklusjon

Arbeidet med bosetting og integrering av flyktninger går bra og følger oppsatt plan så langt i 2025. Årets bosettingstall på 80 ser ut til å bli nådd. Det er gode resultater etter fullført introduksjonsprogram og mange går ut i arbeid. Samtidig rapporteres det om utfordringer med å få gitt nok norskopplæring for ukrainerne med langsom progresjon innenfor de statlige tilskuddsrammene, og at det er krevende å få nok kommunale språktrenings- og praksisplasser. Det er en utfordring at det er fullt i barnehagene og det derfor ikke kan tilbys barnehageplasser til de som blir bosatt etter søknadsfristen.